

Inga Markiewicz¹, Alicja Czerederecka²

¹Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

²Instytut Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie

Sprawozdanie z konferencji *International Association of Forensic Mental Health Services*

W dniach 12–14 czerwca odbyła się XVIII Międzynarodowa Konferencja IAFMHS (*International Association of Forensic Mental Health Services*). Spotkania takie są organizowane corocznie, w 2018 odbyło się w Antwerpii. Celem konferencji IAFMHS jest wymiana informacji na temat aktualnych osiągnięć w zakresie nauk sądowych związanych z ochroną zdrowia, jak również praktycznych doświadczeń specjalistów z tych dziedzin. IAFMHS jako organizacja (z siedzibą w Kolumbii Brytyjskiej w Kanadzie) gromadzi przedstawicieli psychiatrii, psychologii, psychoterapii, pracowników socjalnych i pielęgniarstwa z około 40 krajów świata. Na konferencjach organizowanych w Europie dominują jej reprezentanci z tego kontynentu, znaczną grupę stanowią też uczestnicy z Ameryki Północnej. Głównym organizatorem konferencji są władze IAFMHS, której przewodniczącym jest obecnie Barry Rosenfeld, psycholog z Fordham University w Nowym Jorku (Stany Zjednoczone). Przewodniczącym Lokalnego Komitetu Organizacyjnego konferencji był Kris Goethals z Uniwersytetu w Antwerpii.

Podobnie jak w poprzednich latach na konferencję przybyło około 450 osób. Tegoroczne spotkanie odbywało się w salach konferencyjnych Hotelu Hilton w centrum Starego Miasta w Antwerpii. W tym roku temat wiodący brzmiał: *Service development is the laboratory of forensic mental health: Integrating science and treatment into outcome*. Główne obrady trwały 3 dni, a towarzyszyły im warsztaty przed- i pokonferencyjne. Na każdy dzień przygotowano jeden wykład przewodni obejmujący tematykę najczęściej poruszaną na konferencji. Pierwszego dnia wystąpił Stephen Morse, profesor psychologii oraz prawa z Uniwersytetu Pennsylvania Law School. Jego rozważania zatytułowane *Hope or Hype: The Promise of*

Law & Neuroscience or Indispensable Forensic Psychology & Psychiatry dotyczyły wykorzystania neuronauki dla potrzeb prawa karnego i obejmowały zarówno kwestie etyczne, metodologiczne, jak i formalnoprawne. Drugiego dnia wykład plenarny pod tytułem *Correctional Rehabilitation: Beyond the Risk Paradigm* wygłosił Tony Ward, profesor psychologii z Victoria University of Wellington w Nowej Zelandii. Mówił o resocjalizacji sprawców osadzonych w zakładach karnych zorientowanej na współpracę i wykorzystanie ich zasobów. W ostatnim dniu konferencji Lorraine Johnston, kliniczny psycholog sądowy z University of Strathclyde w Glasgow (Wielka Brytania) przedstawiła wykład *Understanding “psychopathic” youth: Is it time for a paradigm shift?* poświęcony problemowi terapii w psychiatrii sądowej, obrazując swoje wystąpienie dwoma trudnymi przypadkami. Program konferencji obejmował ponadto sympozja zgłoszone przez określone instytucje, a także sesje zawierające indywidualne wystąpienia, które odbywały się równolegle w kilku pomieszczeniach. W drugim i trzecim dniu konferencji przewidziane były także sesje posterowe.

W porównaniu z konferencjami IAFMHS z poprzednich lat w tym roku tematyka była dość jednorodna. Skupiała się niemal wyłącznie na problematyce karnej w psychiatrii i psychologii sądowej, w tym zwłaszcza na oddziaływaniach terapeutycznych w stosunku do osób z rozpoznaniem psychopatii, innych zaburzeń osobowości, a także w odniesieniu do osób, które podejmowały próby samobójcze. Znaczna część wystąpień dotyczyła także programów resocjalizacyjnych, zwłaszcza podejmowanych w odniesieniu do kobiet. Poziom wystąpień był różnorodny. Niejednokrotnie autorzy przedstawiali nie tyle wyniki badań naukowych, co statystyki dotyczące realizowanych programów resocjalizacyjnych lub dzielili się szczegółami stosowanej procedury. Zwracało uwagę duże zainteresowanie problemami neuronauki, dość krytycznie zresztą analizowanymi przez uczestników sesji. Podobnie jak na innych konferencjach powracał problem bardzo interesujących badań poświęconych

Adres do korespondencji:

Inga Markiewicz
Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
e-mail: inga.markiewicz@gmail.com

unikalnej problematyce, lecz opartych na niewielkich próbach badawczych.

Wśród prelegentów nie zabrakło także przedstawicieli z Polski. Pracownicy Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie — dr Alicja Czerederecka i mgr Łukasz Barwiński wystąpili z prezentacją *Personality disorders of parents in the context of high conflict custody disputes*, natomiast przedstawiciele Kliniki Psychiatrii Sądowej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie — prof. Janusz Heitzman, mgr Inga Markiewicz i dr Paweł Gosek czynnie uczestniczyli w sesji *Forensic Psychiatry in Europe: current projects and future initiatives*, prezentując system psychiatrii sądowej w Polsce w wykładzie pt.: *Forensic Psychiatric care in Poland. Organization and innovations*. Dwie sesje poświęcone psychopatii prowadziła Kasia Uziębło pochodząca z Polski, a mieszkająca w Belgii i związana z Uniwersytetem w Antwerpii. Ponadto pracownicy IES z Krakowa zaprezentowali poster pt.: *Usefulness of self-report measures of psychopathic personality in noncriminal population in Poland* autorstwa mgr. Łukasza Barwińskiego i dr. Marleny Banasik z Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie.

Z dużym zainteresowaniem odnoszono się do sesji plakatowych, których tematyka wydawała się niekiedy znacznie bardziej angażować uczestników niż poszczególne wystąpienia ustne. Niestety, zwracał też uwagę brak znaczących, cenionych w świecie nazwisk wśród aktywnych uczestników konferencji (pojawiały się jedynie wśród współautorów, co zapewne można interpretować

jako sprawowaną pieczę naukową nad prezentowanymi wynikami badań). Zarówno z tej perspektywy, jak i z perspektywy organizacji poziom konferencji nie dorównywał poprzednim. Sprawiało to trochę wrażenie, jakby wszechobecna w Antwerpii atmosfera remontu (dróg, obiektów sakralnych, muzeów itp.) udzieliła się organizatorom konferencji. Dostarczone materiały konferencyjne, podobnie jak i program socjalny, sprawiały wrażenie zorganizowanych w sposób prowizoryczny.

Pomimo kilku krytycznych uwag, warto było uczestniczyć w tym wydarzeniu. Każde spotkanie w gronie naukowców i praktyków z różnych stron świata daje możliwość spojrzenia na problem z różnych perspektyw, pozwala na wymianę doświadczeń, wyciągnięcie wniosków z błędów innych oraz czerpanie dobrych praktyk z międzynarodowych wzorców. Poza tym — gdzie, jeśli nie na światowej konferencji, istnieje możliwość zapoznania się z aktualnymi, często jeszcze niepublikowanymi badaniami naukowymi oraz sposobność prezentacji naszych rodzimych badań i promocji polskich naukowców.

Przyszłoroczna konferencja została zapowiedziana w Montrealu. Biorąc pod uwagę fakt, że w Kanadzie mieści się centrum IAFMHS i stamtąd pochodzą główni organizatorzy, można się spodziewać przywrócenia wysokiego poziomu naukowego i organizacyjnego konferencji. Ważną dla nas kwestią jest fakt, że na konferencję za dwa lata rozważa się trzy konkurencyjne miasta: Berlin, Weronę i Kraków, a w kuluarach mówi się, że notowania Krakowa zdecydowanie rosną. Czas pokaże.